

Kestävän kehityksen toimikunnan kokous

Aika	10.3.2022 klo 10.30–12.00
Paikka	Säätytalo (ja MsTeams)
Aihe	Uusi kansallinen kestävän kehityksen strategia

1 Kokouksen avaus

Ministeri Ville Skinnari avasi kokouksen. Toimikunnan puheenjohtajisto oli kokonaisuudessaan estynyt.

Ministeri Skinnari aloitti kokouksen viitaten Ukrainan tilanteeseen. Olemme Euroopassa viimeiset vuosikymmenet saaneet nauttia tilanteesta, jossa hyvinvoinnin perusedellytykset ovat olleet jotakuinkin kunnossa, ja olemme voineet keskittyä koulutuksen, asumisen, terveydenhuollon ja monien muiden hyvinvoinnin kannalta tärkeiden asioiden jatkuvaan parantamiseen. Venäjän hyökkäys Ukrainaan on surullisella tavalla muuttanut tätä tilannetta, ja palauttanut mieleemme perusasioiden tärkeyden: Rauhan, demokratian, ihmisoikeuksien sekä oikeusvaltion kunnioittaminen on oleellinen osa kestävästä kehityksestä. Nykyisessä tilanteessa on ensiarvoisen tärkeää, että yhdessä toimimme näiden asioiden puolesta.

Ministeri Skinnari kertasi lyhyesti hallituksen viimeaikaisesta työstä kestävän kehityksen saralla. Toimikunnan kevätkokouksessa hallitus kertoo omista aikaansaannoksistaan, ja syksyllä vastaavasti otetaan katsaus muiden jäsentahojen työhön.

Hallitus on viimeisen vuoden aikana edistynyt merkittävästi hallitusohjelman toimeenpanossa. Hallitusohjelman toimeenpanolla hallitus on edistänyt kestävän kehityksen toteutumista Suomessa ja myös globaalisti. Hallituksen vuoden 2021 vuosikertomuksessa, jota parhaillaan hallinnossa viimeistellään, on yksityiskohtaisemmin kerrottu kestävästä kehityksestä edistävästä toimista eri hallinnonaloilla.

Hallitus on myös jatkanut puoliväliriihessä keväällä 2021 laaditun kestävyystiekartan tiimoilla tehtävää työtä, ja kestävyystiekarttaa tullaan käsittelemään jälleen hallituksen kehysriihessä huhtikuun alussa.

Lisäksi Skinnari kertoi mm. oppivelvollisuuden laajentamisesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta. Kolmantena esimerkkinä hän nosti kiertotalousohjelmaa koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen, joka hyväksyttiin viime keväänä. Maaliskuun alussa hallitus antoi esityksen uudeksi ilmastolaiksi.

2 Kansallinen kestävän kehityksen strategia 10.35–11.00

Pääsihteeri Sami Pirkkala alusti uudesta strategiasta: Toimikunnan strategia toimii pitkän aikavälin tavoitekehikkona ja politiikkajohdonmukaisuuden välineenä eri hallinnonalojen ja yhteiskunnallisten toimijoiden strategia- ja ohjelmatyölle. Strategian tarkoituksena on

vahvistaa ylivaalikautista kestävän kehityksen ja Agenda2030n toimeenpanoa. Toimikunnalla on tässä merkittävä rooli, koska toimikunnan toimikausi ulottuu yli vaalikauden ja toimikunnassa on edustettuna kattava joukko suomalaisen yhteiskunnan toimijoita. Toimikunta valmisteli uutta strategiaa ja sen sisältämää Agenda2030 tiekarttaa lähes vuoden.

Ministeri Skinnari avasi keskustelun. Toimikunnan jäsentahot kiittivät laajasta ja osallistavasta valmistelusta. Jäsenistö piti strategiaa onnistuneena ja kiitteli dialogista, jota tulee edelleen jatkaa. Useissa puheenvuoroissa viitattiin Ukrainan sotaan: kestävän kehityksen työ on nyt entistä tärkeämpää, nyt tulee vain jatkaa voimakkaammin rauhan ympäristön ja ihmisten hyvin voinnin puolesta.

Puolustusministeriö esitti strategiaan lisättäväksi lausetta kokonaisturvallisuudesta ja huoltovarmuudesta. Tämä sai kannatusta. Puheenvuoroissa toivottiin, että strategia esitellään puolueille ja eduskuntaryhmille kevään aikana. Useissa puheenvuoroissa korostettiin myös, että tarvitsemme kulttuurisen muutoksen kohti kestävämpiä elämäntapoja ja yhteiskuntaa.

Puheenjohtaja totesi, että pääsihteeristö ottaa huomioon tämän keskustelun ja muotoilee strategian loppuun. Näillä muutoksilla strategia hyväksyttiin.

Ministeri Skinnari totesi, että tämä on historiallinen hetki kansallisessa kestävän kehityksen toimeenpanossa, sillä edellinen strategia tuotettiin vuonna 2013 ja sitä päivitettiin vuonna 2016 linjaan Agenda2030n kanssa. Onnittelut toimikunnalle!

3 Kansallisen kestävän kehityksen strategian toimeenpanon käynnistys

Apulaispääsihteeri Innanen johdatteli strategian toimeenpanosta käytävään keskusteluun. Kansalliset indikaattorit ja sitoumus2050 palvelu tulisi päivittää uuden strategian mukaisiksi. Strategian valmistumisesta ja käynnistämisestä tehdään yhteistä viestintää huhtikuussa. Myös vierailuja puolue toimistoihin on suunniteltu huhti-toukokuun aikana. Isoin lähitulevaisuuden asia, jota nyt on alettava työstää, on toimeenpanon suunnittelu muutosalueissa. Muutosalueet sisältävät yli 190 toimenpidettä, ja ne jakautuvat kohtuu tasaisesti eri muutosalueisiin.

Kestävyyspaneelin puheenjohtaja, professori Eeva Furman toi paneelin evästyksen toimikunnalle. Kestävyyspaneeli on tuottanut paperin, jossa se tarkastelee kestävyysmurrosta ja sen tuottamista yhteiskunnassa eri toimijoiden näkökulmasta. Paneeli tulee antamaan suosituksen toimialojen kirittämiselle hallinnon näkökulmasta.

Nuorten Agenda2030 -ryhmän Joona Jokilampi evästi toimikuntaa. Kestävän kehityksen strategia on luettelo välttämättömistä kriisiajan toimista, sanoi Jokilampi.

Toimikunnan työvaliokunnan jäsen, toimitusjohtaja Vesa Silfver, Motivasta puhui mm. vähähiilisydestä. Toimikunnan strategia ei ole perinteinen hierarkkinen strategia, jossa tavoitteet ja resurssit tulee ylhäältä. Kyseessä on "verkostostrategia", jonka toteutumiseen toimikunnan jäsenten sitoutuminen on kriittistä. Hän ehdotti, että tunnistamme erilaiset keinot ja toimintatavat, joilla toimikunnan jäsenten yhteistyötä voidaan tukea kriittisimpien valittujen yhteisten muutuskärkien toimeenpanossa. Lisäksi meidän tulee tunnistaa miten julkinen hallinto omilla toimillaan voi vauhdittaa eri muutuskärkien läpiviennin. Valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien vaikuttamiskeinot ovat laajoja, kun huomioidaan suomalaisen julkisen sektorin koko. Strategia on tekoja ja maailma odottaa meiltä johtajuutta.

Kehityspoliittisen toimikunnan pääsihteeri Marikki Karhu evästi toimikuntaa siitä, miten kehityspoliittinen toimikunta työskentelee.

Keskustelua jatkettiin lounaspöydässä.

4 Kokouksen päättäminen

Ministeri Skinnari päätti kokouksen klo 12.14.